

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

**«Αθλητισμός, Ολυμπιακοί
και Παραολυμπιακοί Αγώνες»**

Συγγραφή: ΞΥΛΑ ΕΛΕΝΗ

Εφαρμογή: ΞΥΛΑ ΕΛΕΝΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αθλητισμός, Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Ξυλά

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Ξυλά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Ν. Επιβατών

Χρονολογία

Από 04-10-2012 έως 19-10-2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

8η ενότητα: «Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες: Παρακολουθώ και συμμετέχω»

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (μτφρ.)

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα [Γυμνάσιο]

Ιστορία

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αίθουσα εκδηλώσεων, αυλή σχολείου, διάδρομοι σχολείου

II. Εικονικός χώρος

Edmodo

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Ιδανική συνθήκη υλοποίησης του διδακτικού σεναρίου ήταν το σχολικό εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες. Στις ομάδες των μαθητών ανατέθηκαν καθήκοντα που είχαν τη μορφή σύντομων σε χρονικές απαιτήσεις, ομαδικών εργασιών, τα βήματα και τα συμπεράσματα των οποίων παρουσιάστηκαν στη συνέχεια στις υπόλοιπες ομάδες. Αξιοποιήθηκαν διαδικτυακές πηγές ως πεδία έρευνας και άντλησης υλικού. Για τη συγκέντρωση/καταγραφή του υλικού τους καθώς και για τη σύνταξη και παρουσίαση της τελικής εργασίας αξιοποιήθηκαν κατά κύριο λόγο τα προγράμματα επεξεργαστή κειμένου, παρουσίασης και το [Edmodo](#). Αξιοποιήθηκαν και εργαλεία που διατίθενται ελεύθερα στο διαδίκτυο και προσφέρονται για τη συνεργατική παραγωγή μονοτροπικών ή πολυτροπικών κειμένων (π.χ. [Text2mind](#), [Photo Story](#), [Tagxedo](#) κ.ά.). Χρησιμοποιήθηκαν [φύλλα εργασίας](#) που προδιέγραφαν τα βήματα στην πορεία της εργασίας κάθε ομάδας, αλλά που επέτρεπαν και περιθώρια ευελιξίας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Ξυλά, Αθλητισμός, Ολυμπιακοί και παραολυμπιακοί Αγώνες, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο έχει αναφορές στα εξής σενάρια διδασκαλίας και σχέδια μαθήματος:

- α. Ιωάννα Χαλισιάνη, Ενεργητική και παθητική σύνταξη: η λειτουργία τους στο λόγο, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου, 2011.
- β. Ευτυχία Σουφλή, Ο αθλητισμός δια μέσου των αιώνων.
- γ. Αγλαΐα Τζικιάκου, Athens 2004.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα παιδιά ενημερώνονται από τη διδάσκουσα για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα προσέγγισης του γλωσσικού μαθήματος με χρήση των νέων τεχνολογιών, του διαδικτύου και εργαλείων του Web 2.0. Εξήγησα στην ολομέλεια τι θα κάνουμε εκθέτοντας σύντομα τον στόχο και το σκεπτικό της «διαμόρφωσης ομάδας», έκανα σαφές ότι στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που να προάγει τη μάθηση, έναν διαφορετικό τρόπο δουλειάς που θα οδηγήσει σε ένα κλίμα ασφάλειας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης ανάμεσα στα μέλη. Είναι σημαντικό σε κάθε φάση να υπάρχει η ενημέρωση για τη σειρά και τη δομή που θα ακολουθηθεί, γιατί έτσι δημιουργείται μια δυνατότητα πρόβλεψης για το τι θα γίνει το επόμενο λεπτό, γεγονός που συντελεί στη δημιουργία αισθήματος ασφάλειας και προσδοκίας.

Στο περιβάλλον κοινωνικής δικτύωσης Edmodo δημιουργήθηκε μια ομάδα με την ονομασία Α ΤΑΞΗ 2012, στην οποία επιχειρήθηκε η επικείμενη παρέμβαση. Το

περιβάλλον είναι προσιτό, εύχρηστο. Τα παιδιά ενημερώθηκαν για τον λόγο ύπαρξης της συγκεκριμένης δράσης και έκαναν προαιρετικά μια διερεύνηση στο σπίτι. Άλλα ατομικά και άλλα σε ομάδες δήλωσαν την επιθυμία να συμμετέχουν στον διαμοιρασμό της επικοινωνίας, της μάθησης, που λειτουργεί σε δυο επίπεδα: και της πραγματικής και της εικονικής τάξης. Αξιοποιώντας την εξοικείωσή τους από τα περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης, μετέφεραν τις γνώσεις τους σε θέματα εκπαιδευτικά, πολιτισμικά, σχολικά και όχι μόνο.

Αρχική πρόθεση ήταν κάθε τμήμα να έχει τον δικό του χώρο στο Edmodo. Στη συνέχεια, μετά από την επαφή με τα παιδιά και τη μεγάλη προθυμία να συμμετέχουν, αποφασίστηκε όλα τα τμήματα (τρία) της Α΄ Τάξης να έχουν τον ίδιο χώρο. Το σενάριο αποτελεί μία εφαρμογή της πρότασης διδασκαλίας της 8ης θεματικής ενότητας: «Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες» του βιβλίου της *Νεοελληνικής Γλώσσας Α΄ Γυμνασίου*. Αξιοποιήθηκε η περιρρέουσα ατμόσφαιρα των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου του 2012 και των Παραολυμπιακών Αγώνων.

Ως αφορμή παρακολουθήσαμε στο Youtube την εισαγωγή από την ταινία *Οι δρόμοι της φωτιάς* με την καταπληκτική και παγκοσμίως γνωστή μουσική του Β. Παπαθανασίου:

<http://www.youtube.com/watch?v=X3wjzJ5kSY>

και την «παραλλαγή» *Rowan Atkinson Sequence - Opening Ceremony - London 2012 Olympic Games*:

<http://www.youtube.com/watch?v=CwzjlmBLfrQ&feature=related>

Συγκρίναμε και σχολιάσαμε τα βίντεο και δημιουργήθηκε ένα κλίμα οικειότητας και αναμονής για την πορεία των δράσεων και αποστολών.

Κατά την πρώτη φάση, τα παιδιά επισκέφθηκαν την ιστοσελίδα «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα» του Κ.Ε.Γ. <http://www.greek-language.gr>. Κατά την πραγματοποίηση της δεύτερης φάσης, ανατέθηκε σε κάθε ομάδα διαφορετικός ρόλος, διαφορετικό διερευνητικό πεδίο. Μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες και ηλεκτρονικές διευθύνσεις κάθε ομάδα κλήθηκε να συγκεντρώσει στοιχεία, πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό. Κατά τη πραγματοποίηση της τρίτης φάσης, οι μαθητές αναζήτησαν video από την [Εκπαιδευτική Τηλεόραση](#). Το ζητούμενο της τελευταίας δραστηριότητας ήταν η παραγωγή ενός πολυτροπικού/πολυμεσικού κειμένου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Βασικό στοιχείο της παιδαγωγικής πρακτικής ήταν η επιδίωξη της ενεργοποίησης των μαθητών, οι οποίοι εργάστηκαν σε ομάδες με σκοπό να δώσουν ερμηνείες και απαντήσεις σε ζητήματα σχετικά με τον κόσμο και τις αξίες του ολυμπισμού. Τα παιδιά οικειοποιούνται την κατανόηση μέσω της πολιτισμικής επαφής, είναι πολιτισμικά όντα τα οποία ενσωματώνουν τις ιδέες, τις «φωνές» των άλλων στις κουβέντες τους. Και οι δάσκαλοι, προκειμένου να «διδάξουν» και να «διδασκούν», καλό θα είναι να οικειοποιηθούν τις ιδέες των παιδιών. Μπορούν να ανακεφαλαιώνουν ανασυνθετικά όσα λέγονται συνδυάζοντας το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα και το λανθάνον κοινωνικοπολιτισμικό.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώχθηκε η καλλιέργεια στάσεων και πεποιθήσεων σε θέματα πολιτειότητας και κοσμοπολιτισμού, όπως υποδεικνύει και το θέμα των Ολυμπιακών με την παγκόσμια εμβέλειά του, και η εξοικείωση με μια νέα κειμενική πραγματικότητα ενταγμένη σε νέα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα.

- Ο Η/Υ, τα σύγχρονα επικοινωνιακά μέσα, iphone, tablets, δεν είναι πολιτικά, κοινωνικά, πολιτισμικά ουδέτερα· κουβαλούν μια κουλτούρα και μια στάση ζωής. Οι διδακτικές πρακτικές μπορούν να ενισχύσουν εκείνες τις φωνές, τις οπτικές, τις δράσεις, που οδηγούν στη διερεύνηση της ουσίας της χρήσης τους, της ιδιαιτερότητας των μέσων, της κριτικής επιλογής και αξιοποίησης προς όφελος της σκέψης.
- Στόχος της διδακτικής πρότασης ήταν να εκτεθούν τα παιδιά όχι σε μια εκδοχή αντίληψης των πανανθρώπινων ιδεών μέσα από το πρίσμα μιας καθιερωμένης αποδοχής του Ολυμπιακού πνεύματος, αλλά σε πολλές επιχειρηματολογίες, σε αντιθέσεις, να υποψιαστούν, να αναγνώσουν και να προσλάβουν την πραγματικότητα όπως είναι και όχι όπως παρουσιάζεται.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες ήρθαν σε επαφή με ποικίλα γλωσσικά περιβάλλοντα που αναφέρονται στους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις της λειτουργίας του γλωσσικού συστήματος, συνειδητοποιώντας την πολυμορφία και τη δημιουργικότητα της γλώσσας (γλωσσική ικανότητα). Σκοπός ήταν να γίνουν ικανοί χρήστες της γλώσσας καλλιεργώντας δεξιότητες που σχετίζονται με την ακρόαση, την προφορική έκφραση, την ανάγνωση, τη γραπτή έκφραση και την προσαρμογή του λόγου στις περιστάσεις επικοινωνίας (επικοινωνιακή ικανότητα).

Οι γνώσεις για τη γλώσσα επικεντρώθηκαν σε θέματα που έχουν λειτουργική αξία με στόχους όπως:

- δημιουργία πολυτροπικών κειμένων·
- ικανότητα διαμόρφωσης του ύφους των κειμένων ανάλογα με την περίπτωση της επικοινωνίας (μετατροπή αφηγηματικού κειμένου σε διαλογικό)·
- απόκτηση νέου λεξιλογίου·
- χρήση της στίξης·
- χρήση των επιθέτων.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές/-τριες εξοικειώθηκαν με τη χρήση των λεξικών στη γλωσσική διδασκαλία.

Νέοι γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες:

- εξοικειώθηκαν με τη χρήση νέων πρακτικών ψηφιακού γραμματισμού (λογισμικά παρουσίασης, αξιοποίηση ηλεκτρονικών λεξικών και σωμάτων κειμένων, έρευνα στο διαδίκτυο)·
- εξοικειώθηκαν με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων, δημιούργησαν ψηφιακή ιστορία·
- ασκήθηκαν στην αναζήτηση και χρήση ψηφιακών πηγών, μέσα από έρευνα στο διαδίκτυο.

Είναι γνωστό ότι η επικοινωνιακή αντίληψη δίνει πολύ μεγάλη βαρύτητα στη δημιουργία πραγματικών περιστάσεων επικοινωνίας. Τα περιθώρια όμως για κάτι τέτοιο και για ύπαρξη, επομένως, πραγματικών αποδεκτών του μαθητικού λόγου είναι αρκετά στενά σε μια παραδοσιακή αίθουσα διδασκαλίας. Υποστηρίζεται πως μέσω του διαδικτύου η δημιουργία πραγματικών περιστάσεων επικοινωνίας είναι πια πολύ εύκολη, αφού η πληροφορική και επικοινωνιακή τεχνολογία καταρρίπτει τα τείχη που χώριζαν την αίθουσα διδασκαλίας από τον έξω κόσμο.

Αξίζει να επισημανθεί ότι μέσω του Edmodo δόθηκε η δυνατότητα να γεφυρωθεί ο σχολικός με τον εξωσχολικό χρόνο και χώρο. Εργασίες που ξεκινούσαν στο σχολείο μπορούσαν να συνεχίζονται στο σπίτι και το αντίθετο, ενώ παράλληλα δόθηκε η δυνατότητα σε μαθητές και τη διδάσκουσα να επικοινωνούν μεταξύ τους σε εξωσχολικά πλαίσια για την πραγμάτωση των εκάστοτε εργασιών. Προωθήθηκε ο γραμματισμός με τη συγγραφή κειμένων σε αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις, η συνεργατική μάθηση παράλληλα με την εξατομικευμένη διδασκαλία, η πρόσβαση σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή και από οποιοδήποτε μέρος και η δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων.

Κριτικός γραμματισμός

Τα σύγχρονα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα παραγωγής λόγου, παρουσίασης και κοινωνικής δικτύωσης δεν είναι κενές λευκές σελίδες, στις οποίες καλούμαστε να συνθέσουμε το κείμενό μας με βάση το εκάστοτε επικοινωνιακό συμβάν. Συνοδεύονται από βιβλιοθήκες σημειωτικών πόρων και οδηγούς συγγραφής κειμένων, τα οποία μπορούν να επηρεάσουν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό την κατεύθυνση του παραγόμενου λόγου.

Οι μαθητές/-τριες:

- εξασκήθηκαν στην παραγωγή ψηφιακού πολυτροπικού λόγου συγκεκριμένου κειμενικού είδους, όπως η παρουσίαση, ύστερα από την κριτική επεξεργασία των ψηφιακών πηγών·
- αξιοποίησαν τη «γλώσσα» τους, αλλά και τις νέες τεχνολογίες, για να σταθούν κριτικά απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα του καιρού τους.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αξιοποιώντας την περιρρέουσα ατμόσφαιρα των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου του 2012 και των Παραολυμπιακών Αγώνων, έγινε η πρόταση να διδαχθεί πρώτα αυτή η ενότητα και να εμπλουτιστεί με άρθρα, κείμενα, οπτικοακουστικό υλικό από τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, γιατί διαπιστώθηκε η απουσία τέτοιου υλικού.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Συμβατότητα με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ.:

Η συγκεκριμένη διδακτική εφαρμογή βρίσκεται σε συμβατότητα με το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ. Ειδικότερα, εξυπηρετεί τις αρχές και τους στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών, γιατί:

- αντιμετωπίζει τη γλώσσα ως κοινωνικό και πολιτιστικό προϊόν που διαμορφώνεται ανάλογα με τις περιστάσεις επικοινωνίας·
- ακολουθεί την επικοινωνιακή μέθοδο στη διδασκαλία της γλώσσας και αξιοποιεί ποικίλα ανοιχτά περιβάλλοντα για την κατανόηση και παραγωγή λόγου (ηλεκτρονικά λεξικά, σώματα κειμένων, διαδίκτυο)·
- υιοθετεί την κειμενοκεντρική προσέγγιση δίνοντας έμφαση στη μελέτη ευρύτερων, πέραν της πρότασης, γλωσσικών μονάδων·
- δίνει έμφαση στη νέα κειμενικότητα μέσω της δημιουργίας κειμένων που σχετίζονται με το διαδίκτυο (νέος γραμματισμός) και στην καλλιέργεια της δεξιότητας για κριτική ανάγνωση της διαδικτυακής πληροφορίας (κριτικός γραμματισμός)·
- εξασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή όλων των μαθητών μέσω της ομαδοσυνεργατικής μάθησης.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Ορατή είναι πλέον η αναγκαιότητα της κατάκτησης του «πληροφοριακού εγγραμματισμού». Πρόκειται όχι απλώς για τη δεξιότητα του μαθητή να χρησιμοποιεί τα προϊόντα της τεχνολογίας της πληροφορίας και της επικοινωνίας, αλλά, πολύ

περισσότερο, για την ικανότητά του να χειρίζεται τον όγκο, τη μορφή και το είδος των πληροφοριών στις οποίες εκτίθεται κατά τη χρήση αυτών των προϊόντων. Η λέξη *χειρίζεται* εν προκειμένω σημαίνει ότι αναγνωρίζει τις πληροφορίες ως σύμβολα του οικείου σημειωτικού συστήματος (π.χ. γλώσσα, ήχος, σχήμα, χρώμα σε κείμενο, μουσική, γράφημα, εικόνα – αντιστοίχως), τις αποκωδικοποιεί, τις αξιολογεί (καθ' αυτές, αλλά και προς τη συνάφειά τους με τα δικά του ενδιαφέροντα και τα ζητούμενα), τις επιλέγει ή τις απορρίπτει, τις ταξινομεί, τις αξιοποιεί.

Κείμενα

- Greek Word Study Tool – Ηλεκτρονικό Λεξικό αρχαίας ελληνικής Liddell – Scott:
<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=a%29q1-e%2Fw&la=greek&can=a%29q1-e%2Fw0>
- Η «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα»:
<http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>
- Χατζησαββίδης Σ. & Α. Χατζησαββίδου. *Γραμματική Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α', Β', Γ' Γυμνασίου*.
- *Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου*. Βιβλίο Μαθητή. [Ενότητα 8^η: Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες: παρακολουθώ και συμμετέχω](#).
- [Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αρχαιότητα](#). *Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου*. Ενότητα 8η, κείμενο 2.
- Λόππα, Ε. Αφήγηση. Διδακτική δοκιμή. «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα».
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/education/dokimes/enotita_a4/02.html
- *Νεοελληνική Γλώσσα Α' Γυμνασίου*. Τετράδιο Εργασιών.
<http://www.pi-schools.gr/lessons/hellenic/>
- «Οδυσσεύς». Πολιτιστική πύλη του Υπουργείου Πολιτισμού.
<http://odysseus.culture.gr/a/1/11/ga110.html>

- Αθλητές και Αναθήματα. «Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού».
<http://www.ime.gr/olympics/ancient/gr/207b.html>
- Τα Ολυμπιακά αγωνίσματα. «Iannis».
http://users.sch.gr/ragian/olympic_sports.htm
- Πώς άρχισαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. «Iannis».
http://users.sch.gr/ragian/olympic_games.htm
- Ο Ηνίοχος. «Ancient Greek Cities».
<http://www.sikyon.com/index.html>
- Η κλασική γλυπτική. «Χαλούλος Παναγιώτης».
<http://users.sch.gr/pchaloul/classic-art/classic-glypt.htm>
- Λύσιππος. «Ancient Greek Cities».
http://www.sikyon.com/Sicyon/Lysippos/lysip_grpg0.html
- Πολύκλειτος. «Ancient Greek Cities».
http://www.sikyon.com/Sicyon/Polykleitos/polycl_grpg0.html
- Απαγόρευση συμμετοχής της Βούλας Παπακρήστου στους Ολυμπιακούς. *Η Καθημερινή*, 25-07-2012.
http://portal.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathbreak_1_25/07/2012_45373_2
- Opening Ceremony – London 2012 Paralympic Games (βίντεο). «Youtube».
<http://www.youtube.com/watch?v=Kd4FgGSY5BY&feature=related>
- Stephen Hawking opens London 2012 Paralympics (βίντεο). «Youtube».
<http://www.youtube.com/watch?v=DIjtQZ3cvJM&feature=fvwrel>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Τα παιδιά ενημερώνονται από τη διδάσκουσα για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα προσέγγισης του γλωσσικού μαθήματος με τη χρήση των νέων τεχνολογιών, του διαδικτύου και εργαλείων του Web 2.0.

Αξιοποιώντας την εξοικείωσή τους με τα περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης, μετέφεραν τις γνώσεις τους για θέματα εκπαιδευτικά, πολιτισμικά, σχολικά και όχι μόνο, στο νέο για αυτά περιβάλλον. Τα παιδιά «γεμίζουν» πια τον σχολικό χώρο και χρόνο (Bernstein 1989), η τάξη μετατρέπεται σε χώρο κίνησης, συνεργασίας, ανταλλαγής απόψεων και προβληματισμού, ο δε δάσκαλος εργάζεται στο παρασκήνιο. Πρόκειται για μια καθαρή στροφή προς «αόρατες» μορφές παιδαγωγικής πρακτικής (Bernstein 1989: 122-155). Απαιτήθηκε δίωρη παρουσίαση των προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου και παρουσιάσεων. Τα γνωστικά τους εφόδια ήταν ελάχιστα, αλλά η επιθυμία να μάθουν πολύ μεγάλη. Ο χρόνος αυτός δεν συνυπολογίζεται στη χρονική διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου. Όταν τα παιδιά μαθαίνουν κάτι ενδιαφέρον και καινούριο δε δυσανασχετούν, ούτε έχουν πρόβλημα να καθίσουν στο διάλειμμα.

Α΄ φάση της εφαρμογής του σεναρίου (2 διδακτικές ώρες)

1^η & 2^η διδακτική ώρα

Συλλογή και επεξεργασία γλωσσικού υλικού, διερεύνηση, προφορική παρουσίαση σύντομων ομαδικών εργασιών.

Στη φάση αυτή της διδασκαλίας δόθηκαν εξηγήσεις προς τους/τις μαθητές/-τριες, ιδιαίτερα για τα σημεία εκείνα της διδασκαλίας που ήταν απαραίτητα προκειμένου να κατανοήσουν τον σκοπό και τους στόχους της και να συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός «συμβολαίου», που θα τηρηθεί από τη διδάσκουσα και τους μαθητές στη διάρκειά της. Αναφέρθηκαν οι ρόλοι που θα κληθούν να αναλάβουν και το πόσο σημαντική είναι η δική τους συμμετοχή στη βελτίωση της διδασκαλίας του μαθήματος. Οι μαθητές/-τριες χωρίστηκαν σε ομάδες των τριών ανάλογα με τις επιθυμίες τους. Δημιουργήθηκαν έξι ομάδες των τριών ατόμων. Οι ρόλοι που ανέλαβαν εναλλάξ είναι: του χειριστή του Η/Υ, του αναγνώστη-συντονιστή της διαδικασίας, και του γραμματέα της ομάδας που κρατά τις σημειώσεις.

Κατά την πρώτη φάση, επισκέφθηκαν την ιστοσελίδα «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα» του Κ.Ε.Γ. <http://www.greek-language.gr>. Οι μαθητές ασχολήθηκαν με το πρώτο κοινό φύλλο εργασίας. Σκοπός ήταν όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες να γνωρίσουν το περιβάλλον της Πύλης, να αναζητήσουν γνωστές και άγνωστες λέξεις, να κατανοήσουν τη σημασία τους μέσα σε αυθεντικά σώματα κειμένων, να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους μέσα από την προσωπική αναζήτηση, να αντιληφθούν τον τρόπο παραγωγής των λέξεων, πριν προχωρήσουν στη δημιουργία λεξικού της συγκεκριμένης ενότητας. Το φύλλο εργασίας αναρτήθηκε στο Edmodo, συμπληρώθηκε και ξανανέβηκε με αρκετά λάθη και παραλείψεις τα οποία έδωσαν αφορμή για διόρθωση και συζήτηση.

Συζητήσαμε τον ρόλο και τη σημασία της σύνθετης αναζήτησης στο λεξικό του Τριανταφυλλίδη. Υπήρχε ένας διάχυτος ενθουσιασμός για τα αποτελέσματα. Δεν είχαν έρθει ποτέ σε επαφή με ηλεκτρονικό λεξικό της ελληνικής γλώσσας. Κατόπιν, μοιράστηκε στα παιδιά το δεύτερο κοινό φύλλο εργασίας. Δημιουργήσαμε έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια αυτήν της αφήγησης. Εξηγήσαμε τις επιλογές και τις σχέσεις των εννοιών μεταξύ τους. Επιλέχθηκε το πρόγραμμα [Text2mind](#).

Μετά, από την παρακάτω διεύθυνση: <http://www.pi-schools.gr/lessons/hellenic/> και στις σελίδες 65-66 του Τετραδίου Εργασιών διαβάσαμε το κείμενο 5 και απαντήσαμε τα εξής ερωτήματα:

- ✓ Ποια είναι η μορφή της αφήγησης στο συγκεκριμένο κείμενο;
- ✓ Από πού ξεκινά την αφήγησή του ο αφηγητής και πού καταλήγει; Ακολουθεί τη χρονική σειρά των γεγονότων;
- ✓ Υπογραμμίστε τα ρήματα του κειμένου και στη συνέχεια καταγράψτε τα σε ομάδες, ανάλογα με τον χρόνο, σε πίνακα του Word. Σε ποιο χρόνο βρίσκονται τα περισσότερα ρήματα;
- ✓ Η αφήγηση του Πύρρου Δήμα αφορά το παρελθόν. Γιατί χρησιμοποιεί σε ορισμένα σημεία ενεστώτα χρόνο, πώς ονομάζεται ο ενεστώτας στη συγκεκριμένη περίπτωση και τι προσδίδει στο κείμενο;

- ✓ Σε ποιο πρόσωπο γίνεται η εξιστόρηση των γεγονότων και πώς ονομάζεται η αφήγηση αυτού του είδους; (κριτήριο θέσης)
- ✓ Αποστασιοποιείται από τα γεγονότα ή εκφράζει σκέψεις και προσωπικά συναισθήματα; (κριτήριο στάσης)

Β΄ & Γ΄ φάση της εφαρμογής του σεναρίου (4 διδακτικές ώρες)

3^η & 4^η διδακτική ώρα

Στην επόμενη φάση ανατέθηκε σε κάθε ομάδα διαφορετικός ρόλος, διαφορετικό διερευνητικό πεδίο. Μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες και ηλεκτρονικές διευθύνσεις κάθε ομάδα κλήθηκε να συγκεντρώσει στοιχεία, πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό για τα παρακάτω:

- οργάνωση των αγώνων και ολυμπιακά αγωνίσματα, έπαθλα·
- αθλητικοί χώροι (γυμνάσιο, στάδια)·
- ιστορία ενός αρχαίου Ολυμπιονίκη·
- Ολυμπιακοί Αγώνες και γλυπτική, περιγραφή Ηνίοχου.

Οι ομάδες είναι έξι και τα [φύλλα εργασίας](#) τέσσερα. Δυο ομάδες αναζήτησαν τις ίδιες πληροφορίες. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, η διδάσκουσα ενεργούσε διευκολυντικά, έλεγχε και αξιολογούσε –στον βαθμό που ήταν δυνατόν– όχι μόνον τις επιλεγμένες από τους μαθητές πληροφορίες αλλά και τον τρόπο και την ίδια τη διαδικασία αναζήτησης-οικοδόμησης της γνώσης. Οι ομάδες συζητούσαν ό,τι συνέθεταν σε κλίμα οικείο και φιλικό.

5^η & 6^η διδακτική ώρα

Οι μαθητές αναζήτησαν video από την Εκπαιδευτική Τηλεόραση, τα οποία αναφέρονται στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αρχαιότητας και τους Αγώνες του 1896 και άκουσαν τον Ύμνο των Ολυμπιακών Αγώνων. Το ζητούμενο της τελευταίας δραστηριότητας ήταν η παραγωγή ενός πολυτροπικού/πολυμεσικού κειμένου: η κάθε ομάδα με τον δικό της τρόπο έδωσε το μήνυμα-σχόλιο για τους Ολυμπιακούς

Αγώνες. Σε φάκελο στην επιφάνεια εργασίας οι ομάδες είχαν συγκεντρώσει οπτικοακουστικό υλικό. Δημιουργήθηκαν ψηφιακές αφηγήσεις μικρής διάρκειας με το πρόγραμμα Photo Story/Movie Maker. Μετά από συζήτηση έγινε μια επιλογή των αισθητικά πιο κατάλληλων για να αποδοθεί το μήνυμα των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως το προσέλαβε η κάθε ομάδα από την αναζήτησή της. Οι δυο καλύτερες ανέβηκαν στο Edmodo και στο Youtube και παρουσιάστηκαν στον διαδραστικό πίνακα της αίθουσας. Το θέμα της [πρώτης ψηφιακής ιστορίας](#) ήταν κυρίως η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων, η οποία ήταν μια σύνοψη των πιο προβεβλημένων στιγμών στα επίκαιρα και η [δεύτερη](#) ήταν μια πιο σύγχρονη οπτική των Αγώνων και ένας προβληματισμός για τα ζητήματα που προκύπτουν από «λανθασμένες» στερεότυπες αντιλήψεις για τα ολυμπιακά ιδανικά.

Με την προφορική παρουσίαση των εργασιών τους, οι μαθητές επιδιώχθηκε να εκθέσουν με σαφήνεια και συντομία το σκεπτικό και τα συμπεράσματά τους αξιοποιώντας τις δυνατότητες που τους δίνει το πρόγραμμα παρουσίασης και συμπληρώνοντας με τον προφορικό λόγο το περιεχόμενο των αρχείων που έχουν δημιουργήσει. Κάθε ομάδα δέχτηκε κριτική από τις υπόλοιπες ως προς τη σαφήνεια, την ακρίβεια και την πειστικότητα της παρουσίασής της. Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με συζήτηση στην οποία επιχειρήθηκε η σύνθεση των απόψεων και η συνόψιση των συμπερασμάτων που διατυπώθηκαν.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΦΑΣΙΑΣ Α΄

(κοινό για όλες τις ομάδες)

1^η Δραστηριότητα

Αναζητήστε τη σημασία των λέξεων *ἀθλ-έω*, *ἄθλον*, *ἄθλιος*, *ἄθλος* (πατώντας Ctrl + κλικ πάνω στη λέξη) όπως δίνεται στο *Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας των Liddell-Scott*.

The screenshot shows the Liddell-Scott Greek-English Lexicon website. The main entry for 'ἀθλον' is visible, including its definition and various citations from ancient Greek literature. The website interface includes a search bar, a table of contents, and a dictionary entry lookup tool.

Συνδεθείτε με την «Ηλεκτρονική Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα»:

<http://www.greek-language.gr> και μεταβείτε σταδιακά:

Νέα Ελληνική → Εργαλεία → Ηλεκτρονικά Λεξικά → Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδη) → και πληκτρολογήστε στην «αναζήτηση» τις λέξεις *άθλος*, *άθλον*

και *άθλιος*. Επιλέξτε το καλαθάκι μπροστά από τη λέξη και στη συνέχεια προβάλτε το περιεχόμενό του.

Το ίδιο κάνουμε και στο *Λεξικό Κριαρά*. (*Μεσαιωνική Ελληνική* → *Επιτομή λεξικού Κριαρά* →) και πληκτρολογήστε στην «αναζήτηση» τη λέξη *άθλιος*.

«άθλιος, επίθ.: πληθ. αθλοί. Κακός, ελεεινός, απαίσιος: (Χρον. Μορ. Η 1245). [αρχ. επίθ. άθλιος. Η λ. και σήμ.]».

Τι παρατηρείτε; (μόνο για το *άθλιος* υπάρχει αναφορά)

Καταγράψτε σε δύο στήλες τις σημασίες των λέξεων:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
1. ἄθλος	1. Άθλος
2. ἄθλον	2. Άθλον
3. ἄθλιος	3. Άθλιος

Ποιες αλλαγές παρατηρείτε ως προς τη σημασία των λέξεων;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ορίστε τη λέξη *αθλητής* με την αρχαιοελληνική της σημασία (*ἄθλος, ἄθλον*):

.....

.....

.....

.....

.....

Συνδεθείτε με την «Ηλεκτρονική Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα»: <http://www.greek-language.gr> και ακολουθώντας τα προηγούμενα βήματα βρείτε τη σημασία της λέξης *αθλητής* στο *Λεξικό Τριανταφυλλίδη* και επισημάνετε ομοιότητες και διαφορές.

.....

.....

.....

.....

.....

2^η Δραστηριότητα

- ▶ Επισκεφτείτε την «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα».
- ▶ Επιλέξτε: Το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη.
- ▶ Πληκτρολογήστε το λήμμα «αθλ%», «αγ%» στις επιλογές αναζήτησης και πατήστε «βρες».
- ▶ Από τα αποτελέσματα αναζήτησης επιλέξτε τις απλές και σύνθετες λέξεις και αντιγράψτε τις στον πίνακα που ακολουθεί:

ΛΕΞΕΙΣ ΑΠΛΕΣ ΟΜΟΡΡΙΖΕΣ	ΛΕΞΕΙΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΟΜΟΡΡΙΖΕΣ

3^η Δραστηριότητα

α) Από τη στήλη «ΛΕΞΕΙΣ ΑΠΛΕΣ ΟΜΟΡΡΙΖΕΣ» επιλέξτε τα ουσιαστικά, χωρίστε το επίθημα και δηλώστε στην τελευταία στήλη τη σημασία της λέξης (ενέργεια, πρόσωπο...).

Λέξη	Θέμα	Επίθημα	Σημασία

β) Από τη στήλη «ΛΕΞΕΙΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΟΜΟΡΡΙΖΕΣ» επιλέξτε τα σύνθετα ουσιαστικά, εντοπίστε τα πρώτο και το δεύτερο συνθετικό των ουσιαστικών και δηλώστε στην τελευταία στήλη τη σημασία της λέξης (ενέργεια, πρόσωπο...).

Λέξη	α' συνθετικό	β' συνθετικό	Σημασία

4^η Δραστηριότητα

α) Στο Αντίστροφο Λεξικό προχωρήστε στην ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ: πληκτρολογήστε *αθλ*, *αγ* και πατήστε την επιλογή «Βρες». Από τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας επιλέξτε τα ρήματα, εντοπίστε τα συνθετικά των λέξεων, δώστε μία παράγωγη λέξη.

Λέξη	α' συνθετικό	β' συνθετικό	παράγωγη

5^η Δραστηριότητα

- ▶ Βρίσκεστε στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής και μελετάτε τα αποτελέσματα αναζήτησης
- ▶ Επιλέξτε τη λέξη *άθληση* και «αποστολή στα σώματα κειμένων». Στα αποτελέσματα που προέκυψαν επιλέξτε στο πεδίο εμφάνιση: «ολόκληρη πρόταση».
- ▶ Στα μικροκείμενα των άρθρων των εφημερίδων αναζητήστε φράσεις με μεταφορική σημασία, στη συνέχεια γράψτε δύο δικές σας φράσεις χρησιμοποιώντας τη λέξη με μεταφορική και κυριολεκτική σημασία.

6^η Δραστηριότητα

Δημιουργούμε το «Λεξικό της ενότητας». Επισημαίνουμε τις άγνωστες λέξεις των κειμένων της ενότητας, τις αναζητούμε στο *Ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδη)* της «Πύλης», τις αντιγράφουμε σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου και δημιουργούμε ένα σταυρόλεξο ή ένα συννεφολέξο.

Π.χ.

Π.χ.

εκεχειρία → Αναζήτηση → επιλογή της λέξης για την προβολή της.

εκεχειρία η [ekeiría] [O25](#) : **α.** προσωρινή διακοπή, κατάπαυση εχθροπραξιών, ύστερα από κοινή συμφωνία μεταξύ των εμπόλεμων για ορισμένο σκοπό· ανακωχή: *Παραβιάζω την ~. Έκαναν ~ για να θάψουν τους νεκρούς. Ζητώ / προτείνω / υπογράφω ~. Ύστερα από ~ δύο ημερών οι συγκρούσεις επαναλήφθηκαν σφοδρότερες.*

β. προσωρινή διακοπή πολιτικής ή άλλης διαμάχης: *Πολιτική ~.*

[λόγ. < αρχ. *έκεχειρία*]

Πρώτα, να κάνετε τις εξής εργασίες:

- να γράψετε από πού προέρχεται η λέξη
- να αναφέρετε τους 2 ορισμούς της λέξης
- να γράψετε από μία δική σας πρόταση για τους 2 ορισμούς.

Στη συνέχεια αποστολή στα «Σώματα Κειμένων».

Ξαναχτύπησε ενόψει... εκχειρίας: η λέξη στον τίτλο του άρθρου με ποιον από τους δυο ορισμούς είναι πιο κοντά;

7^η Δραστηριότητα

- ▶ Επισκεφτείτε την [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#). Εξοικειωθείτε με τη Σύνθετη Αναζήτηση.
- ▶ Επιλέξτε: Το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη

Σύνθετη αναζήτηση, σημασιολογικό πεδίο: Αθλητικά, Ετυμολογία: αγγλ. ➔

<i>Χρήση όρων στην αγγλική γλώσσα</i>		
<i>Λέξη / Φράση</i>	<i>Υπάρχει αντίστοιχη ελληνική; Ποια;</i>	<i>Αν υπάρχει ποια κυριαρχεί;</i>
<i>π.χ. άουτ</i>		

- ▶ Επιλέξτε: Το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη
- ➔ Σύνθετη αναζήτηση, Ερμηνευμα: άθληση.

- ▶ Επιλέξτε: Το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής* του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη
- ➔ Σύνθετη αναζήτηση, *αθλ%*, επίπεδο ύφους ειρωνικό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

The screenshot shows a web browser window displaying a document. A purple arrow points to the following text in the document:

...και με τη βοήθεια της ΕΕ (α) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 1, (β) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 2, (γ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 3, (δ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 4, (ε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 5, (στ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 6, (ζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 7, (η) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 8, (θ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 9, (ι) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 10, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 11, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 12, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 13, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 14, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 15, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 16, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 17, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 18, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 19, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 20, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 21, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 22, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 23, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 24, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 25, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 26, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 27, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 28, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 29, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 30, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 31, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 32, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 33, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 34, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 35, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 36, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 37, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 38, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 39, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 40, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 41, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 42, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 43, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 44, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 45, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 46, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 47, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 48, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 49, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 50, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 51, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 52, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 53, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 54, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 55, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 56, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 57, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 58, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 59, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 60, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 61, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 62, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 63, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 64, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 65, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 66, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 67, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 68, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 69, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 70, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 71, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 72, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 73, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 74, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 75, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 76, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 77, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 78, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 79, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 80, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 81, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 82, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 83, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 84, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 85, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 86, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 87, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 88, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 89, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 90, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 91, (ια) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 92, (ιβ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 93, (ιγ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 94, (ιδ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 95, (ιε) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 96, (ις) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 97, (ιζ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 98, (ιη) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 99, (ιθ) στο πλαίσιο της προτεραιότητας 100.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β΄

Γενικά περί παρατακτικής σύνδεσης προτάσεων και ασύνδετου σχήματος

Μελετήστε με προσοχή στη *Γραμματική* το Κεφάλαιο 3 «Σύνταξη, Σύνδεση προτάσεων, Παρατακτική και υποτακτική σύνδεση». Στη συνέχεια συνδεθείτε με την ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/621/4004,17964/>

Μετά με την παρακάτω διεύθυνση:

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/346/2310,8835/unit=573>

Εισαγωγικά κείμενα: Κείμενο 2

([σχολικό εγχειρίδιο](#), σσ. 124-125)

Διαβάστε το απόσπασμα του κειμένου 2: «Ό,τι ο ελληνικός κόσμος... ελληνικές πόλεις». Σε ένα κείμενο word απαντήστε στα εξής:

Ποιες προτάσεις συνδέονται παρατακτικά μεταξύ τους και τι είδους προτάσεις είναι αυτές *ως προς τη σχέση* τους μεταξύ τους;

Με ποιους συνδέσμους συνδέονται, τι είδους σύνδεσμοι είναι αυτοί και ποια είναι η σημασία καθενός από αυτούς;

Σε ποιες περιπτώσεις εντοπίζετε στο απόσπασμα ασύνδετο σχήμα και ποιες προτάσεις, φράσεις ή όρους αφορά;

Ποιο σημείο στίξης χρησιμοποιείται στο ασύνδετο σχήμα;

Ξαναδιαβάζω για τα σημεία στίξης (Φωνητική - Φωνολογία)

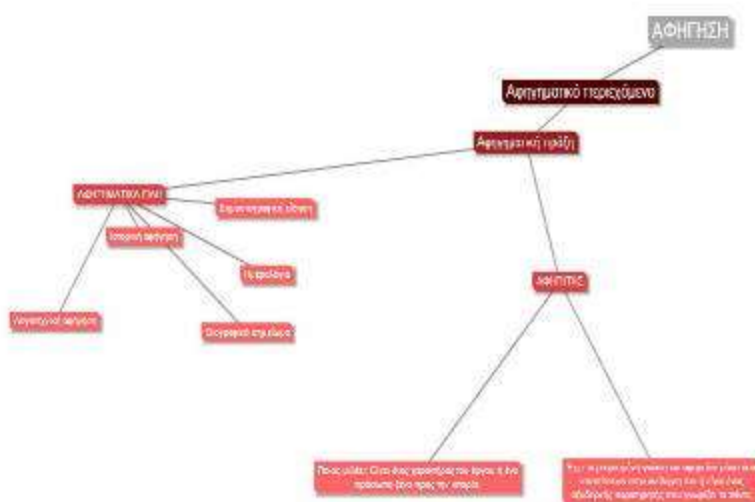
<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/621/4004,17964/>

Γενικά χαρακτηριστικά αφηγηματικού λόγου, αφήγησης, αφηγηματικών τεχνικών
Διαβάζουμε προσεκτικά για τα παραπάνω από τη διεύθυνση:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/education/dokimes/enotita_a4/02.html

1. Δημιουργούμε έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια αυτήν της αφήγησης. Εξηγούμε τις επιλογές και τις σχέσεις των εννοιών μεταξύ τους. Ο χάρτης αυτός θα αναρτηθεί στο edmodo.

2. Μετά από την παρακάτω διεύθυνση:

<http://www.pi-schools.gr/lessons/hellenic/> και στις σελίδες 67-68 του Τετραδίου Εργασιών διαβάστε το κείμενο 5 και απαντήστε γραπτώς σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου τα εξής ερωτήματα:

- ✓ Ποια είναι η μορφή της αφήγησης στο συγκεκριμένο κείμενο;
- ✓ Από πού ξεκινά την αφήγησή του ο αφηγητής και πού καταλήγει; Ακολουθεί τη χρονική σειρά των γεγονότων;

- ✓ Υπογραμμίστε τα ρήματα του κειμένου και στη συνέχεια καταγράψτε τα σε ομάδες, ανάλογα με τον χρόνο, σε πίνακα του word. Σε ποιο χρόνο βρίσκονται τα περισσότερα ρήματα;
 - ✓ Η αφήγηση του Πύρρου Δήμα αφορά το παρελθόν. Γιατί χρησιμοποιεί σε ορισμένα σημεία ενεστώτα χρόνο, πώς ονομάζεται ο ενεστώτας στη συγκεκριμένη περίπτωση και τι προσδίδει στο κείμενο;
 - ✓ Σε ποιο πρόσωπο γίνεται η εξιστόρηση των γεγονότων και πώς ονομάζεται η αφήγηση αυτού του είδους; (κριτήριο θέσης)
 - ✓ Αποστασιοποιείται από τα γεγονότα ή εκφράζει σκέψεις και προσωπικά συναισθήματα; (κριτήριο στάσης)
3. Ο Πύρρος Δήμας αφηγήθηκε το 2004 τις σκέψεις και τα συναισθήματά του στο περιοδικό *Ταχυδρόμος*. Φανταστείτε ότι ως δημοσιογράφος της εποχής τού παίρνατε συνέντευξη. Χρησιμοποιήστε στοιχεία του κειμένου στις ερωτήσεις και απαντήσεις σας. Η συνέντευξη θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα.

Β ΦΑΣΗ

ΟΜΑΔΑ Α

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β1

Δραστηριότητα

Επισκεφτείτε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις :

<http://odysseus.culture.gr/a/1/11/ga110.html>

<http://www.ime.gr/olympics/ancient/gr/207b.html>

α) Κρατήστε σημειώσεις, για να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας προφορικά για την οργάνωση των αγώνων:

Χρόνος τέλεσης,

Δικαίωμα συμμετοχής,

Εποπτεία.

β) Αναφέρω τους σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων:

776 π.Χ.

5^{ος} αι. π.Χ

146 μ.Χ

393 μ.Χ

γ) Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://users.sch.gr/ragian/olympic_sports.htm,

αντιγράψτε εικόνες και ενημερώστε τους συμμαθητές σας για τα αρχαία ολυμπιακά αγωνίσματα.

δ) Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://users.sch.gr//ragian/olympic_games.htm

&

<http://odysseus.culture.gr/a/1/11/ga113.html>

Μελετήστε το πρόγραμμα οργάνωσης των αγώνων και τις τιμές των Ολυμπιονικών και στη συνέχεια ετοιμάστε ένα διαφημιστικό φυλλάδιο για την προβολή των συγκεκριμένων αγώνων.

Β ΦΑΣΗ

ΟΜΑΔΑ Β

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β2

Επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://odysseus.culture.gr/>, κόμβο του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού. Ακολουθήστε τη διαδρομή «Αρχαιολογικοί χώροι» → Μνημεία του χώρου → Αρχαίο Γυμνάσιο Δελφών & Αρχαίο Γυμνάσιο Ολυμπίας ή

http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=5077

http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=501

1^η Δραστηριότητα:

Κρατήστε σημειώσεις, για να ενημερώστε προφορικά τους συμμαθητές σας για τους δύο χώρους. Σχολιάστε την περιγραφή των δύο χώρων, Αρχαίο Γυμνάσιο Δελφών, Αρχαίο Γυμνάσιο Ολυμπίας.

2^η Δραστηριότητα:

Αναζητήστε, επιλέξτε 2 σύγχρονους αθλητικούς χώρους, συγκεντρώστε φωτογραφίες, παρουσιάστε τους με τη χρήση ενός λογισμικού παρουσίασης, δίνοντας επιγραμματικά στοιχεία για τον καθένα.

Β ΦΑΣΗ

ΟΜΑΔΑ Γ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β3

1^η Δραστηριότητα:

α) Πλοηγηθείτε στους ακόλουθους δικτυακούς τόπους για να συλλέξετε πολυμεσικό υλικό (κείμενο, εικόνες) για τον Ηνίοχο:

http://odysseus.culture.gr/h/4/gh430.jsp?obj_id=4685

ή

http://www.sikyon.com/Delphi/Art/delphi_gr02.html

β) Περιγράψτε το άγαλμα σε μια παράγραφο δίνοντας πληροφορίες για τα μαλλιά, μάτια, βλέμμα, σαγόνι, ενδυμασία, την ακίνητη κίνηση και εμπλουτίζοντας την περιγραφή σας και με επίθετα που δηλώνουν τα συναισθήματα ή τις σκέψεις που σας δημιουργήσει.

2^η Δραστηριότητα:

α) Επισκεφτείτε τις ιστοσελίδες:

<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/classic-art/classic-glypt.htm>

http://www.sikyon.com/Sicyon/Lysippos/lysip_grpg0.html

http://www.sikyon.com/Sicyon/Polykleitos/polycl_grpg0.html

β) Συγκεντρώστε πληροφορίες και πολυμεσικό υλικό και για άλλα αγάλματα - γλυπτά εμπνευσμένα από τον αθλητισμό και παρουσιάστε τα στις άλλες ομάδες.

Β ΦΑΣΗ

ΟΜΑΔΑ Δ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β4

1^η Δραστηριότητα:

http://portal.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathbreak_1_25/07/2012_453732

Διαβάζουμε το παραπάνω άρθρο.

Σε ποιο λεκτικό απόπημα υπέπεσε η αθλήτρια;

Πώς ένα lapsus linguae (λεκτικό απόπημα) αλλάζει την εικόνα και το μέλλον μιας αθλήτριας στους ολυμπιακούς αγώνες;

Πώς καταλαβαίνουμε ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν είναι αθώα και ανώδυνα για την κοινωνική μας αποδοχή;

Σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο αναπτύσσουμε τις απόψεις μας.

2^η Δραστηριότητα:

Γράψτε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας σε ένα συνεργατικό περιβάλλον συγγραφής π.χ. titan pad, google doc με τίτλο:

«Ολυμπιακοί Αγώνες: Για ένα στεφάνι ελιάς ή για μια χούφτα δολάρια». Απαντήστε στα παρακάτω: οι αθλητές στην αρχαία Ελλάδα αγωνίζονταν, για να κερδίσουν κάποια έπαθλα, υλικά ή ηθικά; Ποιες τιμές τούς αποδίδονταν; Ποια είναι τα σύγχρονα έπαθλα;

Γ ΦΑΣΗ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(κοινό για όλες τις ομάδες)

1^η Δραστηριότητα

Οι Ολυμπιακοί αγώνες καταργήθηκαν το 393 μ.Χ. και μετά από 1500 περίπου χρόνια αναβίωσαν χάρη στο όραμα και τον αγώνα κάποιων ανθρώπων σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για τον Ελληνισμό, αφού είχε προηγηθεί η κήρυξη πτώχευσης της χώρας μας.

Στις μέρες συνέβη το ανάποδο, έγιναν οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004 σε κλίμα έντονα πανηγυρικό και λίγα χρόνια μετά ακούστηκαν φωνές ότι μας οδήγησαν στο οικονομικό αδιέξοδο που βρισκόμαστε σήμερα, αφού δε λήφθηκαν υπόψη οι οικονομικές δυνατότητες της χώρας για το κόστος της διεξαγωγής τους το οποίο, δεν είναι ακόμα γνωστό, όπως ισχυρίζονται πολλοί.

Σε μια προσχεδιασμένη προφορική ομιλία να αναπτύξετε με επιχειρήματα την παραπάνω θέση είτε στηρίζοντας είτε αναιρώντας την.

2^η Δραστηριότητα

ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

<http://www.youtube.com/watch?v=Kd4FgGSY5BY&feature=related>

ΟΛΗ Η ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Παρακολουθούμε και διαβάζουμε:

<http://www.youtube.com/watch?v=DIjtQZ3cvJM&feature=fvwrel>

Stephen Hawking opens London 2012 Paralympics

Ο Στίβεν Χόκινγκ, ο σπουδαιότερος Βρετανός αστροφυσικός, ο οποίος πάσχει από ασθένεια του νευρομυϊκού συστήματος και βρίσκεται σε αναπηρικό αμαξίδιο, ήταν το κεντρικό πρόσωπο της τελετής έναρξης των 14ων Παραολυμπιακών Αγώνων «Λονδίνο 2012». Η τελετή, ο τίτλος της οποίας ήταν «**Διαφωτισμός**», σηματοδότησε

την έναρξη του δεύτερου μεγαλύτερου αθλητικού γεγονότος του πλανήτη για το 2012, αφού σε αυτό συμμετέχουν περισσότεροι από 4.200 αθλητές και αθλήτριες από 166 χώρες.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες είναι οι ισοδύναμοι Ολυμπιακοί Αγώνες για τους αθλητές με κινητικές, οπτικές ή διανοητικές αναπηρίες. Οι πρώτοι αγώνες για αθλητές με αναπηρία έγιναν το 1948 στο Στόουκ Μάντεβιλ στην Αγγλία. Την ημέρα της τελετής έναρξης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1948 στο Λονδίνο, ξεκίνησαν και θεσμοθετήθηκαν οι αγώνες του Στόουκ Μάντεβιλ και πραγματοποιήθηκε η πρώτη αθλητική διοργάνωση για αθλητές με αμαξίδιο. Τέσσερα χρόνια αργότερα, αθλητές από την Ολλανδία συμμετείχαν σε αυτούς τους αγώνες και έτσι γεννήθηκε το διεθνές κίνημα που είναι γνωστό πλέον ως Παραολυμπιακό κίνημα.(περισσότερα στο edmodo). Από το 1960, έχουν διοργανωθεί δώδεκα (12) Θερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες και εννέα (9) Χειμερινοί. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες έχουν εξελιχθεί πλέον στο δεύτερο μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός μετά τους Ολυμπιακούς.

Γιατί επιλέχθηκε ο Στίβεν Χόκινγκ ως το κεντρικό πρόσωπο της τελετής έναρξης των 14ων Παραολυμπιακών Αγώνων στο Λονδίνο το 2012;

Από τα ιστορικά στοιχεία των παραολυμπιακών αγώνων που διαβάσαμε παραπάνω ποια αφορούν τη θεσμοθέτηση των αγώνων;

«γεννήθηκε το διεθνές κίνημα που είναι γνωστό πλέον ως Παραολυμπιακό κίνημα...»: τι εννοούμε με τη παραπάνω φράση;

Ποια είναι η συμβολή των αθλητών των παραολυμπιακών αγώνων και το νόημα της προσπάθειάς τους για τους υπόλοιπους ανθρώπους;

Σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο αναπτύσσουμε τις απόψεις μας.

3^η Δραστηριότητα

Σε έναν φάκελο στην επιφάνεια εργασίας συγκεντρώστε εικόνες ολυμπιακών αθλημάτων, χώρων, αθλητών από τους αρχαίους και τους σύγχρονους Ολυμπιακούς

Αγώνες. Δημιουργήστε μια ψηφιακή αφήγηση μικρής διάρκειας με το πρόγραμμα photo story/movie maker. Η καλύτερη θα αναρτηθεί στο edmodo.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Στο σενάριο μπορούν να αξιοποιηθούν στοιχεία από τα εγχειρίδια της *Φυσικής Αγωγής*, της *Ιστορίας*, της *Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* και των *Αρχαίων Ελληνικών* της Β΄ Τάξης. Πολύ χρήσιμες πληροφορίες αντλούνται από το [Ψηφιακό Σχολείο](#) και το [Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού](#). Θα μπορούσε επίσης να υπάρχει ένα παιχνίδι με αναπαράσταση των αγωνισμάτων ή να ζητηθεί να γράψουν τα παιδιά ένα παραμύθι με τον εαυτό τους πρωταγωνιστή στους αγώνες. Πολύ χρήσιμη και ελκυστική είναι βέβαια και η ιστοσελίδα του [Βρετανικού Μουσείου](#) για την αρχαία Ελλάδα και τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την υλοποίηση του σεναρίου απαιτήθηκαν σίγουρα ώρες για την προετοιμασία των παιδιών, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στο να γράφουν περισσότερο καθημερινά κείμενα, όπου θα λαμβάνουν υπόψη τους το συγκεκριμένο της επικοινωνίας, ενώ παράλληλα δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα όχι στο τελικό γραπτό προϊόν, αλλά στη διαδικασία παραγωγής του. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μετακινηθεί η εστίαση στο είδος του σχολικού γραμματισμού που καλλιεργείται: από επίσημες σχολικού τύπου φόρμες σε πιο οικείες μορφές καθημερινής επικοινωνίας. Σε γενικές γραμμές τα παιδιά δούλεψαν με ζήλο και ενθουσιασμό. Υπήρχε ένας έντονος ανταγωνισμός ανάμεσα στις ομάδες, πράγμα που δημιουργούσε εντάσεις και μικροπαρεξηγήσεις. Πάντως αξίζει να εμπιστευόμαστε τα παιδιά. Ακόμα και από τα λάθη μαθαίνουμε.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bernstein, B. 1989. *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος* (Εισαγωγή, μτφρ., σημειώσεις Ι. Σολομών). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[15.11.2010].

Κουτσογιάννης, Δ. 2012α. Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012β. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του Α.Π.Θ*, 208-222. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Κουτσογιάννης, Δ., Μ. Παυλίδου & Ι. Χαλσιάνη. 2011. Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Λύκου, Χ. 2000. Η συστημική λειτουργική γραμματική του Μ.Α.Κ. Halliday. *Γλωσσικός Υπολογιστής 2*.

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/articles/print/lykoy/index.htm>
[28.10.2012].

Τζικάκου, Α. 2010. Athens 2004. Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου. Διδακτικό σενάριο.

<http://www.slideshare.net/atzikakou/ss-4471461>

Χαλσιάνη, Ι. 2011. Ενεργητική και παθητική σύνταξη: η λειτουργία τους στο λόγο. Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου. Διδακτικό σενάριο. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.
Σουφλή, Ευ. Ο αθλητισμός δια μέσου των αιώνων. Διδακτικό σενάριο. *Βιβλιοθήκη Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων*.

<http://ifigeneia.cti.gr/repository/>